

Publieksreacties

Nadine (47) uit De Haan komt al 13 jaar naar Theater aan Zee. Gepeild naar haar mening over *Rocky Teardrop*, vertelde ze dat 'de zanger nóg een tikkeltje slechter moest zingen om echt grappig te zijn.' En nog: 'Als je echt wil klungelen, moet je er ook compleet voor gaan. Nu was het wat tussenin.'

Maar over diezelfde zangprestaties zei iemand die een groepslid uit het bandje kent en daarom anoniem wenst te blijven (maar eigenlijk Marieke heet) dan weer: 'Wat lessen zouden hem niet slecht doen.' Zoveel mensen, zoveel meningen.

'In zijn genre is de muziek van Marie-Laure Béraud echt ijzersterk', wou Johan (49) uit Oostende kwijt na haar passage in Café Terminus. 'Het heeft iets mee van Tom Waits en Serge Gainsbourg. Plus: ze is heel erg knap.' 'Mag ik ook nog iets zeggen?', vroeg Line (31), die mee was met Johan. 'Haar Frans is om verliefd op te worden.'

Roland (45) uit Brugge wist nog over diezelfde madame: 'Ze gaat onderhuids.'

Stephanie (26) uit Waregem zei na afloop van *Missie* 'bijzonder geïrriteerd te zijn dat sommige mensen nog steeds de *switch off*-toets van hun gsm niet weten te vinden.' Iemand had het blijkbaar geflikt om tijdens de voorstelling niet één, maar twee keer opgebeld te worden. 'Hun genitaliën zouden tegen een boom moeten gespijkerd worden!' was dan weer een quote die een redactiecollega met plezier zelf had uitgevonden.

TAZETTEKLAP

Toots Thielemans laat ons via Annelies Mommen van de muziekproductie weten dat hij zich geweldig geamuseerd heeft op TAZ. Hij wil via deze weg ook nog eens alle medewerkers bedanken.

Bij de soundcheck van Madensuyu gisteren gingen niet alleen alle autoalarmen in de wijde omtrek af, er kwamen ook klachten over geluidsoverlast binnen vanuit... Bredene. *Rock 'n Roll as it should be* op TAZ.

Beetje verwarring omtrent de plek waar je tickets voor TAZ-voorstellingen moet gaan halen, namelijk In&Uit Oostende. Nogal wat mensen lijken te denken dat ze daarvoor in de wc's op Café Koer moeten zijn, omdat daar in grote letters 'in' en 'uit' op prijken. Oostendenaars!

Veel medewerkers en artiesten houden van band T-shirts. Wij zagen er al van The Ramones, The Dead Kennedys en The White Stripes. Van één productieassistente weten we dat ze durft rondlopen met een slipje, jawel, van Grinderman (waar op de achterzijde pornotekeningen van de hand van Nick Cave hemzelve prijken). En de mogelijkheid bestaat dat we niet goed uitgeslapen waren, maar we hadden kunnen zweren dat we zowel David Miroir van de zakelijke cel als Sam Serruys, geluidstechnicus van Terminus, al met K3 T-shirts gespot hebben. Dixit Evelyne C: 'Misschien is K3 hier wel incognito. Misschien is Serge Feys eigenlijk Gert Verhulst in vermomming.'

Marise, coördinator van de vrijwilligers voor ticketing, meldt ons dat de Taxipost (de voormalige zakelijke cel) zich distantieert van alle mogelijke roddels en TAZetteklap. Vijf minuten later wandelt David Miroir (van diezelfde zakelijke cel) ons redactielokaal binnen om te vertellen dat zakelijk leider Stefan Tanghe 'gisteren toch wel een beetje zatjes was op Café Koer.' Tsja...

Vania (vrijwilligster tickets en jetons) over de geurhinder van gisteren aan de wc's backstage: 'Dat ruikt hier precies naar dode vogeltjes...of muisjes...dode kleine diertjes.' Bwèkes.

De hiphoppers van CNN/Rival, die vrijdag aantreden op TAZ#Hiphop op Café Koer, hebben een interessante wens op hun rider staan: ze willen graag meisjes in hun backstage. Geïnteresseerden mogen zich aanmelden bij Annelies Mommen.

VOORSTELLING!

Iedereen van harte welkom op de voorstellingen van de TAZ-workshops!
Op **vrijdag 7 augustus** zijn jullie welkom in het Koninklijk Atheneum (Léon Spilliaertstraat 31).

Voormiddag om 11u30

Circustechnieken (6-9 jaar)
Duur: ongeveer 30 minuten

Namiddag om 15u

Soundscape (13-17 jaar)
Theaterweek (8-12 jaar)
Circustechnieken (10-14 jaar)
Duur: ongeveer 45 minuten gevolgd door een receptie!

Tot dan!

Het mu-zee-um team

TAZoom

Het zijn te mooie dagen om veel op internet te zitten, maar toch willen we jullie verzoeken om op **www.theateraanzee.be** even naar het videoluik van de TAZette te gaan kijken: TAZoom.

Met een hilarische babbelbox over Arno, een intimistisch gesprek met Toots Thielemans, concert- en theaterfragmenten en *much much more to come!*

TELEX

Bij Jong Muziek wordt op 7/8 **Mari M** vervangen door **Mary & Me**.

De **documentaire over hiphop** op 7/8 gaat niet door om 8u (zoals aangekondigd in de brochure), maar om 18u, in Club Terminus.

Het surpriseconcert op de slotdag wordt: **TAZ-band goes STAX**. We duiken in de archieven van STAX, het beroemde soullabel, dat artiesten als Otis Redding, The Staple Singers, Booker T. & the MGs, Sly & the Family Stone op de wereld los liet. Songs als 'Sittin' on the Dock of the Bay', 'Theme From Shaft', 'Walking The Dog' bestormden de hitparade.

In de kijker (theater): **More more more... future** van Studios Kabako/Faustin Linyekula. Op 7/8 om 19u en op 8/8 om 15u in Zonnebloem.

In de kijker (muziek): **Trois petits Chateaux** – les ateliers claus op 6/8 om 0u30 in Club Terminus, na het gratis concert van **Les Vedettes** op Café Koer.

TAZETTE

i.s.m. CuttingEdge.be

DO 06/08 #08

TAZetterazi

Foto Diedonné © Jo Mostert, Sfeer © Mina Van Elewycck

Editoriaal

Liefste TAZ'ers

Misschien is het geen goed idee om dit editoriaal nu te schrijven. Misschien is het te laat in de nacht. Of te vroeg in de morgen. Het is misschien niet het moment. Niet nu een vriend net uit het niets een salto gedaan heeft in de gangen van Club Terminus en op zijn rug geland is. Niet nu een andere vriend in bloot bovenlijf naar huis geïjgd is, omdat hij liever niet fietste. Niet nu je net geconstateerd hebt dat hoe meer jongens drinken, hoe homoseksueler ze zich gedragen.

Maar toch, liefste TAZ'ers. Wat ik net gezien heb, waar mijn hoofd nog vol van is en mijn lijf nog van natrilft: dat is misschien een kerndeel van TAZ. Ambiance, feestvreugde, vrolijkheid, vriendelijkheid. TAZ is een tien dagen durend eiland aan het Oostendse strand. Beslommeringen en begrenzingen blijven op het vasteland.

Het is dag 8 van TAZ. We zijn meer dan halfweg. Er zijn al tonnen aardappelen geschild, gekookt en verorberd. De liters bier die reeds getapt zijn, zijn niet meer bij te houden. De planken zijn van het toneel gespeeld, de pannen van het dak gevlogen, heupen zijn quasi uit de kom gedanst. Vriendschappen zijn gesmeed. Soms voor een nacht, misschien wel voor langer. Bent u klaar voor nog eens hetzelfde? *Harder Better Faster Stronger?* 't Zal wel zijn!

(Annelore Debruyne)

Quote van de dag

'In Engeland is de verkoop van roze slips sinds de crisis met 60% gestegen. Ze zouden mannen helpen afstand van de werkelijkheid te nemen'

Bron: Jockey/Cosmopolitan

Jong Theater: Sunday Smile

Foto's: Kristien Verhoeyen

Twee mensen, een broer en een zus. Ze praten over vakantie, over schelpen verzamelen en het gevoel van golven tegen je enkels en handen in je nek. Over afscheid en groot worden, over limonade en bloed.

Tien jaar na hun jeugdvakantie in Frankrijk reconstrueren broer en zus de feiten. Auteur en regisseur Angelo Tijssens, de drijvende kracht achter MARS uit Antwerpen, vond inspiratie in de opgewekte melancholie van een plaat van de groep Beirut. **Sunday Smile** is opgevat als een rockconcert. Elke scène in het stuk is een nummer, met een eigen sfeer, een eigen vorm. Tijs Delbeke (ex-Kawada, Louisa's Daughter) schreef een sfeervolle soundtrack die, samen met de tekst, een film zonder beelden vormt.

Centrale Gast Theater

Gedeelde verantwoordelijkheid

Missie

Missie heeft een mooie geschiedenis achter zich. Bij de première eind 2007 waren de reacties van pers en publiek uiterst laaiend. Een dik jaar later verscheen er een kritisch stuk in Rekto:verso over de postkoloniale verbeelding, maar ook die heeft *Missie* niet klein gekregen. Het was daarna niet alleen een fantastische voorstelling, maar ook aanleiding tot een immer belangrijk debat. Wat deed de aanwezigheid van de witte paters met Congo? Hoe moeten we omgaan met ons koloniale verleden in onderwijs, kunst en cultuur?

Op podium staat missionaris André Vervecke. In een vroom kostuum neemt hij nog een beetje zenuwachtig plaats achter het spreekgestoelte, maar één keer hij vertelt over zijn leven stroomt hij over van passie. Hoewel 'Missie' gestoeld is op interviews en onderzoek, is er toch duidelijk gekozen voor een emotioneel en persoonlijk verhaal. Bruno Vanden Broecke verplaatst zich met volle overgave in het lichaam van de zendeling. Hij heeft hiervoor niet meer nodig dan zichzelf en een publiek dat hij zonder enige moeite in volledige spanning houdt. Hierdoor kan hij met de meest doorknede lichaamstaal iedereen aan het lachen en huiveren brengen.

De lippen waar we aan hangen, vertellen over een duister Congo. Over België kan onze pater ook niet veel goeds kwijt. Waar het hier een probleem is van de mentaliteit, is het in Congo een probleem van menselijkheid. Ruëll, Reybrouck en Vanden Broecke voeren duidelijk een zeer geëngageerd personage op. Hoe wij dat engagement interpreteren is onze zaak. Deze blanke figuur werpt ontegensprekelijk een zeer gekleurde visie in de arena. Wat je onmogelijk kan stellen is dat de makers ons niet genoeg materiaal aanreiken.

De voorstelling stopt niet na de spreekbeurt die de grootste kluit uitmaakt van *Missie*. Na uitspraken over de Congolese en Vlaamse mentaliteit, Lumumba, de oorlogen en het christendom, tracteert Ruëll ons op een subliem slotbeeld. Met een dode roofvogel over de schouder staat de rosse pater in een deprimerende stortvloed. Het lijkt een metafoor voor de harde realiteit waarin vele mensen op deze aardkloot vertoeven. Vervecke treurt om de ellende, maar staat in verhouding tot zijn omgeving als een mens tot een dood dier. Hij mag het eerste zijn handen wassen, daarna is het water voor de 'andere'. Hij neemt dan ook plaats naast het luipaard in de verlichte setting van plasticen strandstoelen en tl-buizen. Dit einde kon de voorstelling niet missen.

Bambi Ceuppens had in Rekto:verso beter haar pijlen gericht op de Vlaamse pers, nadat deze de bal in het verkeerde doel schopte. 'Missie' zet aan tot een hernieuwde dialoog over onze postkoloniale status, maar is - naar mijn inziens - geen 'eerherstel voor de mensen die mee in het anonieme graf van het koloniale verleden werden begraven.' Het is ook meer dan enkel het rechte trekken van een 'scheve perceptie'. Deze klassevoorstelling is een signaal om onze jeugd dringend meer te onderrichten over dát verleden. *Missie* doet aanspraak op een gedeelde verantwoordelijkheid. Het is aan ons om deze op te nemen. Het 'fictief' is de voorstelling, het 'levensecht' zijn wij.

Foto: Jo Mostert

(Bregt Van Wijnendaele)

Verwanten Arno: Madensuyu

Foto Madensuyu © Jo Mostert

Verwanten Arno: Marie-Laure Béraud

Foto Marie-Laure Béraud © Mina Van Elewycy

Verwanten Arno

Marie-Laure Béraud in Terminus, Madensuyu op Café Koer

Decibels tot in Bredene

In de rubriek 'eerlijk duurt het langst': in onze platenschappen zijn onder de letter B zowel The Beatles, Chet Baker of Kevin Coyne (verkeerd geordend!) terug te vinden. Maar geen Marie-Laure Béraud, nochtans een dame die in de loop der jaren een zekere graad van status heeft bereikt.

Op haar passage in Café Terminus af te gaan, beweegt haar eigenste oeuvre zich voort in de schemerruimte tussen chanson, jazz en pop, met een grauwe ondertoon die telkens prominent doorheen de nummers sluimert. Als Béraud zingt, lijkt ze wel de bedrogen eega die - tegen beter weten in - haar vent nog één laatste keer versieren wil met die zwoele stem van haar.

Aanvankelijk putte ze vooral uit langzaam voorbij kabbelende nummers, waarbij ze zelfs van Blondies 'Call me' de beats per minuut stevig naar beneden had getrokken. Bij wijlen kwam dat goed over, al gaf ze tussen de songs door eerder een koele en gereserveerde indruk. Daarna volgde meer up tempo werk dat het concert de schwing gaf dat het goed kon gebruiken.

Het was degelijk, zeker. Alleen is De Laatste Show-band dat ook. Wie diepgang, pit en *Begeisterung* op prijs stelt, vond hier misschien niet altijd wat hij zocht.

Gelukkig waren net die componenten ruimschoots aanwezig op het concert van Madensuyu, dat niet veel later op de planken van Café Koer gedag mocht komen zeggen. In tegenstelling tot een groot misverstand dat door *non believers* hardnekkig in stand wordt gehouden - namelijk dat het grimmige duo uit Gent loeiharde muziek fabriceert zonder meer - steekt het oeuvre van Madensuyu immers tjkvol emotie. Alleen weten Stijn Ylode De Gezelle en Pieterjan Vervondel die kundig te verpakken in vette riffs en dito drumpartijen waarop inderdaad toevallig ook stevig *gemosjt* kan worden.

'Ziedet zitten om mee te klappen?', verzocht Pieterjan Vervondel een attente tent ter inleiding van 'Oh frail', dat al vroeg in de set werd aangesneden. Het was als vragen of een pak friet met stovevrij én mayonaise een voortreffelijke maaltijd is die stante pede in *Ons kookboek* moet worden opgenomen. Terwijl de handen op elkaar gingen, lieten de heren hun demonen in zich helemaal los, zonder daarbij ook maar een tikkeltje hun concentratie te verliezen.

Meteen bleek nog maar eens waarom de band er met *D is Done* in geslaagd is eindelijk uit de undergroundscene te ploeteren waarin ze veel te lang moest vertoeven. Hun nieuwe songs bevatten immers een pak meer nuance dan voorheen het geval was, met heerlijke zanglijnen die steeds belangrijker schijnen te worden. Zoals op 'Ti: Me' of 'Fafafuckin', twee tracks waarvan je de versie zoals die vanavond werd gebracht zo in een doosje met rood fluweel zou willen bewaren.

Voor zij die toch liever old school Madensuyu kregen voorgeschoteld, hadden de jongens ook heel wat oud materiaal in hun zak meegebracht. De finale van 'Suck on more to come' leek eindeloos, en bij de daaropvolgende song keken wij al richting EHBO-stand om te zien of ze daar paraat stonden om de artiesten na het concert op te vangen.

Omdat de decibels blijkbaar tot ver in Bredene reikten, moesten De Gezelle en Vervondel er iets vroeger mee kappen dan gepland. Maar het was goed geweest. Toen Pieterjan de bühne verliet, klopte hij met zijn vuist hard op de borst. Alsof *wij* bedankt moesten worden.

(Karel Deknudt)

Jong Muziek: Rocky Teardrop en Mercedes

Foto's: Jules Gahide

Speciaal voor TAZ#2009 én vooral uit eigen beweging en goesting maakten actrice Barbara Callewaert en Wouter Verdegem (samen het onvolprezen en onafhankelijke productiehuisje *Productions en Zonen*) een liedjesprogramma in het Nederlands over triestige 'mensen', maar dan belicht van de sexy kant. Wouter (Rocky Teardrop) speelt ukelele, Barbara (Mercedes) zingt en gooit - op het juiste moment - af en toe een whiskyfles kapot. Ze worden muzikaal extra verwarmd door Lucy.

Met songtitels als 'Thierry met de T-shirt', 'Mijn bed is een twijfelaar' en 'Oorringen en oorringen en oorringen' maken ze ons alvast heel benieuwd.

Gisteren gezien in Club Terminus.

Comedy

'Ik wil in alles wat ik doe, een unieke stem zijn'

Hij is dertig en heeft een mening. Hij is niet bang om tegen een heilig huisje te trappen. Zijn vaste werkstek is de McDonalds in Brussel. Hij maakt en speelt theater, is auteur van *Hoe de wereld perfect functioneert zonder mij* en hij doet aan stand-up comedy. In die gedaante is Joost Vandecasteele vrijdag te gast op Theater aan Zee.

Joost, weet je de McDonalds in Oostende al zijn?

Joost Vandecasteele: 'Ik ben nog niet in Oostende geweest, dus neen. Maar ik verwacht niet dat het de juiste plek zal zijn om er te zitten, ik heb de perfecte McDonalds in Brussel. Mensen vinden het vaak vreemd dat ik werk in de McDonalds, omdat het er zo 'ongezellig' is. Juist daarom ga ik er werken. Als ik in een gezellige omgeving zit, bedenk ik gezellige dingen en dat is niet de bedoeling.'

Is er voor jou een verschil in hoe je op het podium staat als acteur of als stand-up comedian?

'Beiden vragen sowieso een andere soort concentratie. Verder moet je bij comedy altijd vanuit een compleet nulpunt vertrekken. Hoe goed je materiaal ook is, het is geen garantie voor een goeie avond. Daar is de juiste concentratie voor nodig, het juiste publiek en de juiste setting. Mensen denken vaak dat comedians overal inzetbaar zijn. Fout! Bij theater horen heel wat afspraken, conventies. Als je eens een minder goeie voorstelling speelt, kun je nog steeds terugvallen op de tekst die goed is, je medespelers die goed waren. Bij comedy heb je dat niet. Comedy is hier en nu, het is heel erg één op één. Bovendien is het theaterpubliek een ontzettend beleefd publiek, in tegenstelling tot het publiek bij comedy soms. Door comedy te doen, train ik mezelf om om te gaan met een publiek, ik oefen mezelf in *relaxed* op een podium staan.'

Waarom besloot je naast je werk als acteur en auteur ook nog stand-up comedy te doen?

'Dat was voor mij een vrij logische keuze, aangezien de mensen die ik bewonder, zoals Spalding Gray en David Cross, mensen zijn die hun medium overstijgen. Ze beginnen bijvoorbeeld als komiek maar creëren dan zo'n eigenheid en onafhankelijkheid voor zichzelf, dat alles wat ze doen, kan. Ik wil mij ook niet ondergeschikt maken aan een medium. Ik wil alles kunnen zeggen, ik wil geen vernauwing in mijn kop. En de inhoud van hetgeen ik wil zeggen, past niet in theater alleen, het gaat veel ruimer. Ik kan de verschillende aspecten van mijn persoon, kwijt in verschillende media. Zo is stand-up comedy echt een uitlaatklep voor mijn demonen, daar zit best wel wat woede achter. Ik ben geen kwaai mens maar de woede die ik in me heb, raak ik kwijt in *comedy*.'

Jouw werk is meestal politiek en maatschappelijk getint. Vanwaar komt dit engagement?

'Dat is een heel bewuste keuze. Ik schrijf over die dingen omdat ik daar mee bezig ben. Voor mij valt comedy niet te definiëren als louter entertainment, het kan pijnpunten blootleggen. Ik zou het jammer vinden als niemand dat zou doen, dus doe ik het zelf. Ik wil in alles wat ik doe, een unieke stem zijn. Ik heb trouwens niet de hersenen om pure comedy te doen.'

Heb je een ritueel voor je het podium opgaat?

'Voor comedy heb ik eigenlijk geen ritueel. Meestal kom ik zo laat mogelijk toe op de speelplek want meestal word ik er een beetje depressief. Het is namelijk nooit wat je ervan verwacht had. Net op het moment dat de organisatie zich zorgen begint te maken en het verkoopbureau wil opbellen, dan arriveer ik. Dat zal mijn ritueel zijn, te laat komen.'

Waar mogen mensen zich aan verwachten vrijdag?

'Ik ga vooral doen wat ik wil doen. Ze krijgen een comedy-versie van Joost Vandecasteele, een kwaai man met soms een mop.'

(Liesa Naert)

A world of comedy, op 7/8 om 19u30 in Variététheater.

Uitgelezen aan Zee

De ideale zomerlectuur: de tips van Lieven Scheire (Neveneffecten)

***The Hitchhiker's Guide to the Galaxy* van Douglas Adams**

'A trilogy in five parts' zoals schrijver Douglas Adams het zelf noemde. Dit is heerlijke comedy-literatuur. Adams schrijft heerlijk absurd en geniaal creatief. De ontelbare wendingen zijn zo plots, onverwacht en grappig dat je als het ware op een achtbaan zit. De vijf delen samen vormen een bijzonder lijvig boek, maar eens je erin begonnen bent zal je er enkel blij om zijn. Dit is ontspannende zomerliteratuur zonder tijdverlies te zijn. *The Hitchhiker's Guide to the Galaxy* is een bijbel voor menig *nerd* en *geek*.

***Het Laatste Raadsel van Fermat* van Simon Singh**

'Dit boek gaat niet over wiskunde, maar over de mensen die ermee bezig zijn en hun verhalen. In 1637 schreef Pierre de Fermat een korte stelling op in de kantlijn van zijn schrift. Daaronder schreef hij: 'Ik heb hiervoor een zeer elegant bewijs gevonden, maar deze kantlijn is de klein om het te bevatten.' Na zijn dood werd deze aantekening gevonden, maar het bewijs niet. De wiskundige wereld heeft zich 360 jaar lang rot gezocht naar het bewijs, tot het in 1994 bewezen werd door de Brit Andrew Wiles. In dit non-fictie boek volgt Simon Singh deze stelling en de mensen die haar proberen te bewijzen. Dat levert prachtige verhalen en personages op.'

The Xenophobe's Guides

'*The Xenophobe's Guides* zijn kleine boekjes die de lezer telkens een humoristische inleiding geven tot de bewoners van een bepaalde natie. Ik ontdekte de reeks in IJsland met de *Xenophobe's Guide to the Icelanders*. Intussen heb me ik de *Guides to the Belgians, Dutch, Americans, French, Swedes* en vele andere aangeschaft. Het zijn grappige maar treffende beschrijvingen van de algemene eigenschappen, de trends en de kleine kantjes van het land. Ideale lectuur als je ergens op vakantie gaat. Je kan de boekjes ook zonder problemen doorgeven aan de bewoners ter plaatse, want ook de goede kanten van de inwoners worden uitgebreid beschreven, en je moet al erg lange tenen hebben om door de rest geschoffeerd te zijn. *The Xenophobe's Guide to the Belgians* is ook voor ons erg onderhoudende, interessante en geestige lectuur.'

(Annelore Debruyne)

Lieven Scheire is vanavond te gast in Uitgelezen aan zee. De Droge Coö om 17u. Inkom: €7

Foto: Mina Van Elewycck

Familiepark

Foto: Kristien Verhoeven

Berninna, ten minste houdbaar tot

Kinderen onder de zeven raken er niet in. Ouderlijk protest en teurgestelde kindersmoeltjes halen niets uit: de theatermakers van Studio Orka houden voet bij stuk. Terecht, want hun nieuwe voorstelling *Berninna, ten minste houdbaar tot* is donkerder dan ooit. Niet dat Studio Orka in vorige voorstellingen 'donkere' onderwerpen schuwde - denk alleen al aan het mooie verhaal over afscheid nemen in *Mijnheer Porselein*. Maar dit keer voert de veelgeroemde vormgeving van het ontwerpersduo Philippe Van den Velde en Martine Decroos de kinderen niet enkel figuurlijk, maar ook letterlijk mee naar duistere oorden.

Ze komen terecht in een aftands herenhuis met piepende deuren, krakende trappen en afbladderend behang. Een waar spookhuis, waar bovendien een vreemd welkomstcomité wacht. De langgerekte butler Demetri (Jo Jochems) maakt een zenuwachtige indruk en bij zijn spitsbroeder Vladimir (Dominique Van Malder) blijven we het liefst helemaal uit de buurt: vanonder diens Russische muts loert een lijkwit gezicht met bloedrode ogen, een gedroegerde blik en een wijdgapende mond die een akelig gelach voortbrengt. De reden van ons bezoek aan het huis is het verjaardagsfeestje van Berninna (Cecilia De Mulder), vrouw des huizes en de laatste overlevende van het roemrijke Russisch geslacht Kalasjnikova. Ooit was ze een begaafde pianiste, maar sinds haar tweelingzus Octavia bij een tragisch ongeluk overleed, speelt Berninna geen piano meer. Wanneer Vlad en Demi voor Berninna's verjaardag een wel heel overmoedig cadeau hebben voorzien, krijgt de oude dame het aan haar hart. De inderhaast opgetrommelde arts (Katrien Pierlet) start een onderzoek, maar dan blijkt ook het huis plots bezeten door een vreemd virus. Berninna's verleden is duidelijk nog niet uitgezongen.

Bij Studio Orka functioneert de voorstelling steeds op verschillende niveaus, waardoor ze interessant wordt voor zowel kinderen als volwassenen. Terwijl kinderen hun ogen uitkijken op de talloze virtueuze techniekjes in het decor en de weelderige, fantasierijke inkleiding daarvan, glimlachen volwassenen om talige grapjes à la 'Gij zijt veel te trotski'. Pietepouterigheid: in één enkel geval lijkt een verhaallijn (rond verdwenen pianotoetsen) louter toegevoegd om een extravagant snuffje te demonstreren, met een onnodige dramatische uitweiding tot gevolg. Een gevaarlijk precedent: het lijkt ons dat vertelkracht moet blijven primeren, niet techniciteit. De plot an sich is weinig complex, met een snelle, misschien iets te makkelijke ontknoping van het verhaal, maar de vragen die erachter steken stemmen zoals steeds tot nadenken. Hoe in het reine komen met het verleden? Hoe loskomen van dat verleden om opnieuw naar de toekomst te kijken? Uiteindelijk gaat het leven verder, zelfs voor een honderdjarige Russische babouchka. Het zijn deze belangrijke vragen die *Berninna, tenminste houdbaar tot* nog een hele tijd houdbaar maakt.

(Evelyne Coussens)

***Berninna, tenminste houdbaar tot*, op 6 en 7/8 om 14u30 en 16u30 in het Leopoldpark.**

Expo

Een wereldse blik op zee

Achtersooglid

Wim Vandekeybus, een naam die niet weg te cijferen valt uit de Vlaamse of de mondiale danswereld. Met de poëtische dansbewegingen van Ultima Vez bewijst de man al jaren dat hij een vlijmscherp oog heeft. De harmonie, compositie en choreografie waarmee de dansers het podium naar een hogere wereld heffen, breken potten tot ver buiten de Belgische landsgrenzen. Maar de man heeft nog een andere (en veel minder bekende) gave, die van het fotografisch oog. En dat mondde uit in de expo *Achtersooglid*.

Met *Achtersooglid* werpt Vandekeybus zijn blik tot ver voorbij de Noordzee. Zij aan zij schitteren zijn wereldfoto's tussen de Venetiaanse gaanderijen en de Drie Gapers. Iedere boog van de Nieuwe Gaanderijen leidt naar een andere uithoek van onze aardbol: Chili, Marokko, Kaapverdië, Congo of België. Op hun beurt werpt elke foto een blik terug op de eeuwig veranderende zee. Wandelaars op de Oostendse dijk zien wereldbeelden aan hun ene schouder, terwijl een blik over de andere schouder de beelden over de vlakten van de zee doet zweven.

Met breedhoeklens in de hand toont Vandekeybus momentopnamen van mens, dier en landschap. Maar echt 'vastleggen' doet hij niet. De personages lijken voortdurend in beweging, uit het canvas te spatzen. We zien een paard op zijn zij liggen. Zo horen paarden niet te liggen. Een tweede blik toont beweging in de benen van het paard. Een laatste stuip trekking?

Kinderen en zwangere vrouwen zijn vaak terugkerende onderwerpen in Vandekeybus' fotowerk. Een stervend paard zou in dat kader niet thuis horen. De ingetogen vreugde die de beelden prijs geven, wijzen op een paard dat zichzelf aan het vermaken is in het aardse stof.

Naast paarden zien we ook kamelen en treinsporen. Het bestaan is een reis, lijkt Vandekeybus te willen zeggen. Van de moederbuik naar een uitgestrekte wereld. Door desolate landschappen en overweldigende wildgroei. De levenswijsheid van de beelden en de ruimte die erin vervat zit, doen reflecteren over de reis van het zijn. Medemensen, rijdieren en sporen vergezellen ons op de trip door het bestaan, of binnen een Oostendse context, op een trip over de dijk. *Achtersooglid* toont de zachte groeven des levens in een compositie die de poëzie van zijn dans overbrengt op het canvas van zijn foto.

(Simon Vandewalle)

Foto Achtersooglid © Wim Vandekeybus

Uitgelezen aan Zee

Wie zegt dat mensen geen boeken meer lezen, moet dringend de sessies van Uitgelezen op dit festival bijwonen. Gisteren namiddag was ik ook van de partij. Bloedheet en een bomvolle zaal, een ware breinbreker om iedereen een plaats te geven. Op het programma stond Stieg Larsson en Daniel Kehlmann.

We worden begroet door Fien Sabbe in zomerjurk die ons vertelt dat we literatuur, muziek en prijzen mogen verwachten. Maar vooraleer het boekenpanel aantreedt, worden we getraakteerd op een voorge-recht, in de vorm van Bart Moeyaert. Deze heeft drie nieuwe *Broere*-verhalen geschreven en leest er ons één van voor. Daarna worden de vaste panelleden, Jos Geysels en Anna Luyten verwelkomd, gevolgd door de speciale gasten, Michiel Devlieger en Martin Heylen. Dit kwartet neemt vandaag *Roem* van David Kehlmann en *Mannen die vrouwen haten* van Stieg Larsson onder de loep.

Roem is een roman die opgebouwd is uit negen kortverhalen die op een bepaalde manier met elkaar verbonden zijn. Jos Geysels maakt de vergelijking met films als *Babel* en *21 Grams*. Martin Heylen vertelt dat *Roem* handelt over het idee van '15 minutes of fame'. Iedereen wil wel eens beroemd zijn, of zou voor een moment beroemd moeten zijn om te weten wat het is en er meteen komaf mee te kunnen maken. De voltallige jury is het erover eens dat het een zeer goed geschreven boek is.

Tweede item op de lijst: *Mannen die vrouwen haten*, het eerste deel van de Milleniumtrilogie van Stieg Larsson. De man verkocht al 13 miljoen exemplaren maar heeft het nooit geweten. Nog voor het boek verscheen, stierf hij op 50-jarige leeftijd aan een hartaanval. Martin Heylen en Michiel Devlieger zijn het erover eens dat het verhaal pas echt begint te rollen rond bladzijde 288. Vanaf dan neemt het boek je mee in een *rollercoaster* die ervoor zorgt dat je verslaafd raakt. Beide junks (Martin weet zelfs hoeveel het boek weegt, 846 gram) getuigen dat ze daardoor tijdens hun vakantie vrij sociaal geweest zijn tegenover hun omgeving. Anna Luyten vond het héle boek geweldig, vanaf de eerste bladzijde. Zij raakte zo in de ban van het personage Lisbeth Salander, dat ze er een essay aan wijdde. Ze noemt het personage een Pippi Langkous in volwassen formaat.

Na deze portie literatuur, krijgen we als tussengerecht een streep muziek van Nele Van den Broeck. Ze brengt een liedje over Brussel waar 'sommige mannen sommige dingen zeggen tegen meisjes en dat is niet zo leuk'.

Voor de winnaars van de boekenpakketten afgeroepen worden – iedere bezoeker krijgt een lotje – geeft het panel ons nog zijn leestips mee. Jos Geysels raadt ons *De infiltrant* aan, een politieroman van Dennis Lehane. Michiel Devlieger tipt *Ten zuiden van de grens*, van Haruki Murakami. Martin Heylen heeft *De goden hebben honger* van Gerard Jacobs meegebracht en Anna Luyten tenslotte, koos voor een poëziebundel van de Poolse Wislawa Szymborska. Er wordt druk genoteerd in de zaal en daarna worden de lotjes verwachtingsvol bvengehaald. Met lege handen maar met een hoofd vol boeken keer ik terug naar het basiskamp.

(Liesja Naert)

Auteurs in O.

'Pourquoi les Belges nous ont quittés?'

U hebt het misschien wel gemerkt terwijl u hier rondloopt: TAZ herbergt een stukje Afrika. Er zijn theaterstukken over Congo, Afrikaanse instrumenten en artiesten duiken op in Arno's Stoemp en in de backstage lichten af en toe stralend witte gebitten op in een donker gezicht.

Lang hoeft niet te worden gezocht naar een verklaring: curator theater Jan Goossens heeft een uitgesproken voorliefde voor Congo en selecteerde onder het motto 'cultuur kent geen grenzen'. Congo is vertegenwoordigd op TAZ: niet alleen in het koloniale verleden van Oostende, maar ook in het programma.

Congo was ook het onderwerp waarover gisteren Jan Goossens, schrijver David Van Reybrouck en journalist Walter Zinzen spraken in Auteurs in O. Vertrekpunt was de KVS-productie *Missie*, geschreven door David Van Reybrouck. In deze monoloog – waarvoor de auteur tientallen missionarissen in Congo interviewde – wil Van Reybrouck de clichématige beeldvorming over missionarissen nuanceren.

Van Reybrouck heeft zelf lang de these onderschreven dat missiewerk gewoon een christelijke variant was op het kolonialisme. Maar dergelijk stoffig beeld dorstte naar de verfrissing van een onderzoek. Daarbij stootte Van Reybrouck op de Al Qaeda van het christendom – de jezuïeten – die elke vraag of twijfel de kop indrukken met het dogma van de goddelijke voorzienigheid, maar evengoed op 'gelaagde missionarissen' die zich vragen stellen en twijfels hebben bij hun missie.

Van Reybrouck interesseerde zich vooral in het engagement dat missiewerk vereist. Hij ziet een sterke relatie tussen engagement en fictie, in de vorm van geloof of ideologie. Zelf is hij atheïst en worstelt dus eveneens met de vraagstelling rond zijn persoonlijk engagement.

Jan Goossens en David Van Reybrouck leerden elkaar 6 jaar geleden kennen. Hun vriendschap en gedeelde liefde voor Congo leidde hen in maart 2005 tot een gezamenlijke reis naar Kinshasa. Ze hadden geen verwachtingen en waren slechts gewapend met enkele telefoonnummers. Al na twee dagen werd duidelijk dat er in Kinshasa een jonge generatie getalenteerde artiesten zit te popelen om uit hun isolement te breken. Uit deze ervaring, en in het kader van vernieuwing binnen de KVS, ontstond het Congo-traject. 'Niet uit exotische nostalgie, maar in een poging minderheden in Brussel vertegenwoordigd te zien in het culturele leven en het koloniale verleden te connecteren met het heden. Met de KVS konden we een verschil maken in de moeilijke omstandigheden waarin Congolese artiesten spelen en wilden we een context creëren waarin Belgische en Congolese artiesten kunnen samenwerken.'

Walter Zinzen – ooit nog leerkracht in Lubumbashi – trok het gesprek uit de exclusief culturele sfeer en zoomt in op de schuldvraag waarmee ex-kolonisator België geconfronteerd wordt. Hij stelt de vraag die een van zijn leerlingen ooit aan hem stelde: 'Pourquoi les Belges nous ont quittés?'. Goossens bevestigt: 'Ondanks de vele fouten die België in Congo gemaakt heeft en maakt – denk maar aan de uitspraak 'Ik ben in Congo nog nooit één serieuze mens tegengekomen' van voormalig buitenlandminister De Gucht – zijn ze daar vragende partij voor het aanhalen van de banden. We mogen Congo niet de rug toekeren. Zonder schuldgevoel en als evenwaardige partners moeten we samenwerken.'

Op het niveau van het beleid wordt dit voornemen bemoeilijkt. Er bestaat een grote weigerachtigheid om fondsen te voorzien voor dergelijke culturele projecten, terwijl aangetoond is dat ontwikkeling en cultuur hand in hand gaan, vertelt Jan Goossens. 'En van het geld dat wel naar Congo gaat, blijft een te groot deel hangen in de corrupte politieke bovenlaag', voegt Zinzen toe. 'Dat stelt het nut van dergelijke leningen in vraag.' Daar is Van Reybrouck het niet mee eens: 'Door het wegvallen van de staat in Congo is een informele economie ontstaan waarin allerlei micro-economische akkoorden gesloten worden. De Chinees-Afrikaanse handel floreert. China moet zich helemaal niet met de interne aangelegenheden van de Afrikaanse landen. Als de Wereldbank en het IMF nu hun fondsen zouden intrekken, zou China het monopolie verkrijgen en verliest het Westen alle vorm van inspraak.'

(Annelore Debruyne)

TAZachter de schermen

Op de foto links in beeld Sieber, rechts Boy © Mina Van Elewycck

In TAZachter de schermen volgen we dagelijks het reilen en zeilen van de festivalmedewerkers. Vandaag: het productie-team.

Het is vier uur 's middags. Ik tref Boy – productie-leider – aan in het 'artist only'-gedeelte van Café Koer. Hij vraagt me meteen of ik even wil helpen de ladder te dragen. 'Als je bij de productie-leiding komt, help je mee,' laat ik mij vertellen. Dat belooft.

Eenmaal aangekomen in het zaaltje van waaruit het productieteam TAZ coördineert en het communicatieteam TAZ communiceert, spreidt hij de ladder en klimt tot tegen het hoge plafond. 'Kan iedereen even van zijn plaats weggaan, ik ga een foto van het bureau trekken.'

Buiten camerabeeld zit Boys rechterhand, Sieber, te facebooken op zijn laptop. Van productie gesproken... De rust lijkt hier compleet. Maar, hoe kan het ook anders, schijn bedriegt. Sieber verduidelijkt: 'We doen alles en we doen niets. Als we alles wat we moeten doen goed hebben gedaan, moeten we niets meer doen.' Begrijp wie begrijpen kan.

Pas later bij een pint onder open hemel, begint het mij stilletjes aan duidelijk te worden. Een voorbeeld:

Je zit in zaal Zonnebloem te genieten van het KVS-stuk *Missie*. Je zit op de laatste rij en dus zo'n slordige tien meter boven de grond. Je bent ontspannen en je zit op je gemak. Dat je straks tien meter lager zou kunnen liggen, verwrongen tussen een stel buizen, balken en planken, komt je geen moment ter geest. Waarom zou het ook, ze weten toch wel wat ze te doen, zeker? Wel inderdaad, dat weten ze zeker, want 'ze' zijn niemand minder dan de mensen van het productieteam. En ze zorgen voor veel meer dan jullie veiligheid. Ze zorgen voor jullie geluid, voor jullie beeld, ze zorgen voor jullie zaal en ze zorgen zelfs voor jullie pint. Kortom: ze zorgen voor zowat alles.

Vergis je niet, daar kruipt verdomd veel tijd en werk in. Hun gsm zwijgt maar zelden en voor ieder probleem moet meteen een goede oplossing worden gevonden. Het probleem met problemen is bovendien dat ze zich niet laten plannen. Alles mag dan wel minutieus voorbereid zijn, altijd is er nog onverwacht werk aan de winkel. Vierentwintig op vierentwintig zijn ze dan ook beschikbaar om zelfs het taaiste probleem op te lossen. En dat van maanden voor het begin van het festival. Sinds mei zijn ze bezig met de opbouw, in september beginnen ze alweer aan de planning van de volgende editie.

'Als je bij het productieteam komt, help je mee.' Daar zat blijkbaar veel meer waarheid in dan ik op het eerste zicht kon vermoeden. Zowat iedereen die meehelpt aan TAZ, spreekt wel eens met Boy en Sieber en hun productieassistenten. En het productieteam op zijn beurt zorgt dan weer voor iedereen. Iedereen krijgt ze ook wel eens te zien. De enige die ze niet in levende lijve te zien krijgt, zijn jullie. En dat is jammer, want ik kan jullie zeggen: het is verdomd aangenaam gezelschap.

(Simon Vandewalle)